

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА ИБРАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
КАРАР**

№ 59

04.05.2018 ел

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Ибрай
авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыру жирле
нормативларны раслау турында**

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 25.12.2010 №98-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 14 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Ибрай авыл жирлеге Советы:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Ибрай авыл жирлеген шәһәр төзелеше проектлаштыруның кушымтадагы жирле нормативларын 1 нче кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) <http://aksubayevo.tatarstan.ru> һәм хокукый мәгълүмат порталы.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Аксубай муниципаль районы
Яңа Ибрай авыл жирлеге башлыгы
Совет рәисе

Ф.Х.Кәбиров

кушымта № 1

Аксубай муниципаль районы

Яңа Ибрай авыл жирлеген Совет карарына

«04» 05. 2018 ел. № 59

**ЖИРЛЕ НОРМАТИВЛАР
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА ИБРАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ПРОЕКТЛАШТЫРУ**

2018 ел

ЭЧТӨЛӨК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӨМӨЛӨР.....	4
2. ИСЭП-ХИСАП КҮРСЭТКЕЧЛӨРӨН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӨЛӨРӨ ҺӘМ ӨЛКӨСӨ.....	6
3. ЯҢА ИБРАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.....	7
4. ТӨП ӨЛӨШ.....	9
4.1. Объектлар белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләр авыл жирлеге халкына электр, жылылык, газ һәм су белән тээмин итү, ташландык суларны агызу, мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	9
4.2. Автомобиль белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәпләү күрсәткечләре авыл жирлеге, авыл жирлеге чикләрендәге торак пунктлар чикләрендәге юллар һәм транспорт объектлары; мондый объектларның территориаль үтемлегенәң максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	11
4.3. Объектлар белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре гражданның хокукларын тээмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше, социаль яклауга мохтажлар, авыл жирлеге халкы; исәп-хисап күрсәткечләре.....	11
4.4. Мәдәният объектлары, массакүләм ял, авыл жирлеге халкының ялы белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территориаль үтемлегенәң максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	12
4.5. Объектлар белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спортын үстерү; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	13
4.6. Авыл жирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	13
4.7. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлегенәң максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	14

4.8. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре	
авыл жирлегә халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү; авыл жирлегә халкы өчен шундый объектларның	
территориаль үтемлегеңең	максималь рөхсәт ителгән
күрсәткечләре.....	14
4.9. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре	
авыл жирлегә халкына ритуаль хезмәтләр күрсәтү; авыл жирлегә халкы өчен мондый объектларның территориаль	
үтемлегеңең	максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....
	15
5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӨҖӘМИЯТТӨГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫН	
БИЛГЕЛӘУ, ӨЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӨР 16	
5.1. Авыл жирлегә халкының норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр электр, жылылык, газ һәм су	
белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу, күрсәтелгән объектларны урнаштыру	
объектлары.....	16
5.2. Авыл жирлегә халкының торак пункт чикләрендә урнашкан транспорт объектларында	
норматив ихтыяжын билгеләүгә, урнаштыруга	
тәкъдимнәр.....	19
5.3. Торак	төзелеше
тәкъдимнәр.....	объектларын урнаштыруга
	20
5.3. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакуләм ял, ял, физик культура һәм массакуләм спорт	
объектларында норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр.....	21
5.4 Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр	21
1	
5.5 Авыл жирлегә халкының норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр	
5.6. көнкүреш калдыкларын жью һәм чыгару объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру	22.
Авыл жирлегә халкының норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр	
төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру	23
5.7. зират урнаштыру өчен тәкъдимнәр.....	24
6. ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР	26

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Ибрай авыл жирлеген шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары (алга таба - нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә эшләнгән.

1.2. Әлеге нормативлар белән жайга салынмаган мәсьәләләр Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән «техник жайга салу турында " 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләренә ярашлы рәвештә көйләнә».

1.3. Әлеге нормативлар Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Ибрай авыл жирлеге территориясендә үз эшчәнлекләрен алып баручы барлык шәһәр төзелеше субъектлары өчен, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан, мәжбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Ибрай авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге торак пунктлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре жыелмасын; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре жыелмасын билгели.

1.6. Авыл жирлеге халкының минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре билгеләнгән жирле әһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә караган объектлар керә::

-Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу;

-торак пунктлар чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, жирле әһәмияттәге транспорт объектлары;

-социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше;

-мәдәният, күпләп ял итү, ял итү;

-мәгълүматлаштыру һәм элемтә;

-физик культура һәм массакүләм спорт;;

-көнкүрөш калдыкларын жыю һәм чыгару;

-төзөклөндөрү һәм яшеллөндөрү;

-ритуаль хезмөтлөр күрсөтү;

-социаль яклау..

1.7.Нормативлар түбөндөгө өлөшлөрнө үз эченә ала:

төп өлөшө (авыл жирлеге халкының жирле эһәмияттөгө объектлар белән тәэмин ителешнөң минималь рөхсөт ителгән дәрәжөсенөң исәплөнгән күрсөткөчлөрө; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчөн территориаль үтөмлөлегенөң максималь рөхсөт ителгән дәрәжөдә исәплөнгән күрсөткөчлөрө);

нормативларның төп өлөшөндөгө исәп-хисап күрсөткөчлөрөн нигөзлөү буенча материаллар;

нормативларның төп өлөшөндөгө исәп-хисап күрсөткөчлөрөн куллану кагыйдөлөрө һәм өлкөсө;

авыл жирлеге халкының жирле эһәмияттөгө объектларда норматив ихтыяжын билгөлөү, әлегө объектларны

урнаштыру буенча тәкьдимнәр; авыл жирлегенөң кыскача характеристикасы.

2. ИСЭП-ХИСАП Күрсәткечләрен КУЛЛАНУ КАГЫЙДӨЛӨРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

1.7. Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре Яңа Ибрай авыл жирлегенә территорияль планлаштыру документларын, Яңа Ибрай авыл жирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияләренә планлаштыру буенча документларны эзерләгәндә, килештергәндә, раслаганда һәм гамәлгә ашырганда кулланыла.

1.8. Шәһәр төзелешә проектлаштыру нормативлары дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелешә эшчәнлеге турында законнарның үтәлешен контрольдә тоту һәм күзәтчелек органнары карарлар кабул итү өчен кулланыла.

1.9. Әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән жирле әһәмияттәге объектлар исемлеге, авыл жирлеге халкының минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның максималь рөхсәт ителгән территорияль ирешү дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре үтәү өчен мәжбүри булып тора.

1.10. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелгән документларны гамәлдән чыгарганда һәм (яки) үзгәрткәндә, гамәлдән чыгарылганнар урынына кертелә торган нормаларга таянырга кирәк.

2. ЯҢА ИБРАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

2.1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Ибрай авыл жирлеге территориясенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, торак пунктның башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

Таблица 1

№ п/п	Күрсәткеч исеме	Характеристика
1	Авыл жирлеге территориясенең муниципаль район һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	Яна Ибрай авыл жирлеге Аксубай муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. көнчыгышта Яна Чишмә районы жирләре белән; төньякта Яна Чишмә районы жирләре белән; көнбатышта Иске Ибрай авыл жирлеге жирләре белән; көнбатышта Иске Ибрай авыл жирлеге жирләре белән; көньяк көнбатышта Чирмешән районы жирләре белән төньяк көнбатышта Яна Чишмә районы жирләре белән
2	Чикләрдәге территориянең гомуми мәйданы авыл жирлеге, га	4710
3	авыл жирлеге составына керүче торак пунктлар исемлеге	Яна Ибрай авылы
4	01.01.2017 елга данми халык саны барлыгы, кеше.	1382
	шул исәптән торак пунктлар буенча Яна Ибрай авылы	1382

01.01.2017 елга халыкның яшь структурасы	
	халык эшкә яраклыдан яшьрәк яше, кеше. 199
5	Эшкә яраклы яшьтәге халык (ир - атлар 16-59 яшь, хатын - кызлар 16-54 яшь), кеше . 654
	халык эшкә яраклы яшьтән олырак, кеше. 529
6	Авыл жирлегенә торак фонды 01.01.2017
	барлығы мең кв. метр торак мәйданы 34,2
7	Халыкның торак белән тәмин ителеш дәрәжәсе, кв. м/кеше. 24,7

2. ТӨП ӨЛЕШ

- 2.1.** Авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тээмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәпләнгән күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территорияль үтмәллегенең максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре
- 2.2. Торак пунктлар төзелешенең инженер жиһазлары системаларын территорияль планлаштыру һәм су белән тээмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тээмин итү документлары нигезендә проектлаштырырга кирәк.
- 2.3. . Өлеге тармак схемаларында технология, егәрлек, инженер челтәрләре күләменең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә тиеш, схеманы гамәлгә ашыруның чираттагысы буенча киңәшләр бирелергә тиеш.
- 2.4. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

Таблица 2

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тээмин итү дәрәжәсе	Халык өчен территорияль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Электр белән тээмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, тарату пунктлары, төрле көчәнешләрнең электр челтәрләре	Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент электр белән тээмин ителеше; торак урамнарның 100 процент яктыртылуы	билгеләнми
2	Жылылык белән тээмин итү системасы объектлары, шул исәптән үзәкләштерелгән объектлар: котельныйлар, жылылык электр станцияләре, жылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән объектлар: автоном һәм индивидуаль котельныйлар, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре	Торак һәм ижтимагый биналарның жылылык энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми

3	<p>Система объектары үзөклөштөрөлгөн газ белән тээмин итү: газ тарату һәм газ тугыру станцияләре һәм пунктлар, газ көйләү пунктлары; газ тарату челтәрләре</p>	<p>Торак биналарның 100% газ белән тээмин ителеше</p>	<p>билгеләнми</p>
4	<p>Система объектары Үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү: су чыганакалары, су алу корылмалары, су саклау контейнерлары, суүткәргеч</p>	<p>Торак һәм ижтимагый биналарның су белән 100 процент тээмин ителеше</p>	<p>билгеләнми</p>
5	<p>Ташландык суларны агызу системасы объектары*, шул исәптән : үзөклөштөрөлгән: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре канализация торбалары;үзөклөштөрөлмәгән: жирле чистарту корылмалары, дренаж станцияләре, канализация торбалары</p>	<p>Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент тээмин ителеше</p>	<p>билгеләнми</p>

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

2.1.1. Авыл жирлеге, авыл жирлеге чикләрендәге торак пунктлар һәм транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территорияль үтемлегеңең максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре

2.1.2. Автомобиль транспорты барлык биналар һәм корылмалар белән тәэмин ителергә тиеш.

2.1.3. Авыл жирлеге халкы өчен жәмәгать пассажир транспорты пунктларының территорияль үтемлегеңең максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләрен 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Авыл жирлеге халкының әлеге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

Таблица 3

№ п/п	Объектның исеме	Халык өчен территорияль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (метр)
1	Тулаем торак пункт буенча тукталыш пунктлары	500

2.5. Социаль яклауга мохтаж гражданнарның, авыл жирлеге халкының хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территорияль үтемлегеңең максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре

2.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 4

№ п/п	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. м/кеше)		Халык өчен территорияль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
		2015 ел	2025 ел	
1	Авыл торак пунктларындагы торак биналар искәрмә.	23,1	26,4	Авыл торак пунктларындагы торак биналар

Перспективага исәп-хисап күрсәткечләре 2025, 2035 елларда ирешелгән гомуми торак мәйданы белән тәэмин ителешнең минималь дәрәжәсен исәпкә алып көйләнә.

- 2.5.2. Мәдәният объектлары, массакуләм ял, авыл жирлеге халкының ялы белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территориаль үтемлелегенен максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре
- 2.5.3. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 5

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин итү дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Халык саны булган торак пунктлар өчен клуб учреждениеләре: 0,2 - 1 мең кеше. 1 - 3 мең кеше	300 урын 300 - 230 урын	билгеләнми
2	Халык саны булган авыл торак пунктлары өчен авыл китапханәсе: 1-3 мең кеше.	6-7,5 мең берәмлек саклау берәмлеге; 1000 кешегә 5-6 урын .	билгеләнми
<p>искәрмә.</p> <p>1. Зур торак пунктлар өчен кечерәк исәпләү күрсәткече кабул ителергә тиеш.</p> <p>2. Халык саны 1,5 меңнән артык булган авыл торак пунктлары өчен (район үзәкләре һәм подцентралары) объектларның санын, составын һәм сыйдырышлыгын билгеләгәндә өстәмә рәвештә 30 минутлык эчкән зонада урнашкан башка торак пунктлардан килгән халыкны исәпкә алырга кирәк.</p> <p>3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 26.01.2009 ел, № 42 карары нигезендә, 2019 елга кадәр халыкны клуб учреждениеләре һәм китапханәләр хезмәте белән тәэмин итүнең социаль гарантияләре дәрәжәсе гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә</p>			

- 2.5.4. Авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль үтемлелегенең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре
- 2.5.5. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 6

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин итү дәрәжәсе	Халык өчен территорияль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Спорт заллар	1000 кешегә идән майданы 350 кв. метр.	билгеләнми
2	Яссы спорт корылмалары	1000 кешегә 1950 кв. метр.	билгеләнми

2.5.6. Авыл жирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре

2.5.7. Авыл жирлегендә халыкны мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәжәдәге исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 7

№ п/п	Объектның исеме	Берәмлек үлчәү	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин итү дәрәжәсе
1	Почта бүлеге	авыл жирлегенә объектлар	1

2.5.8. Авыл жирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларының территорияль үтемлелегенең максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре билгеләнми.

- 2.6. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенең исәпләү күрсәткечләре
- 2.6.1. авыл жирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары; авыл жирлегә халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемләгәннең максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре
- 2.6.2. Көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Яңа Ибрай авыл жирлегә территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.
- 2.6.3. Территориаль дәрәжәдәге максималь рөхсәт ителгән дәрәжәнең исәп-хисап күрсәткече
- 2.6.4. авыл жирлегә халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыкларының (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан, ял урыннарыннан ераклык) 100 метр күләмендә кабул ителергә тиеш.
- 2.6.5.. Авыл жирлегә халкының гомуми файдаланудагы яшелләнделгән территорияләр белән тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк

Таблица 8

№ п/п	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. метр/кеше)	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми файдаланудагы яшелләнделгән территорияләр	12	билгеләнми
<p>Искәрмә . Урман тирәли урнашкан торак пунктлар өчен зур елгалар һәм сулыкларның яр буе зоналарында, гомуми файдаланудагы яшелләнделгән территорияләрнең майданы 20% ка кимергә рөхсәт ителә.</p>			

2.6. Авыл жирлеге халкының ритуаллы хезмэт күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре

2.6.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 9

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның мөмкин булган минималь тәэмин ителеше дәрәжәсе (га/1 мең кеше)	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Традицион күмү зираты	0,24	билгеләнми

2.7. Авыл жирлеге халкының социаль тәэминат һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлегенәң максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре

2.7.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсе жинел автомобильләре, шул исәптән коляскалы инвалидлар өчен махсус автотранспорт урыннарының гомуми санынан 10 % (ләкин ким дигәндә 1 урын) тигез кабул ителергә тиеш.

2.7.2. Инвалидларның шәхси автотранспортларын вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсе жинел автомобильләре кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында жинел автомобильләре вакытлыча саклау урыннарының 10% Рав (ләкин кимендә 1 урын) тигез кабул ителергә тиеш.

3.АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӨҢӘМИЯТТӨГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР,

КҮРСӘТЕЛГӘН ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ

3.2. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу объектларында норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр

3.2.1. Электр белән тәмин итү системаларын проектлауны СП 31-110-2003 таләпләре нигезендә билгеләнә торган электр чыганаclarына электр йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә башкарырга кирәк (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турында 02.06.2006 елдагы нигезләмә (2 бүлек).

Алдан исәпләүләр өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәпләү йөкләнешенен эреләндерелгән күрсәткечләрен 10 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 10

Халык саны (мен кеше)	Торак пункт		
	табигый газ плитәләре белән (кВт/кеше)		
	тулаем торак пункт буенча	шул исәптән:	
		центр	микрорайоннар /төзелеш кварталлары
менее 3	0,41	менее 3	0,41

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе буенча төрле административ, мәдәни, уку йортлары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләренең йөкләнешләре исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентлар кулланылырга тиеш:

табигый газ плитәләре булган торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмият бирергә кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешен сайлау перспектив электр йөкләмәләренең үсешен анализлауны исәпкә алып Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре челтәрләренең перспектив үсеше схемасы нигезендә башкарылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләре көчәнеше исәпләү срогы һәм энергия системасындагы көчәнеш системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 - 110 - 220 - 500 кВ яки 35 - 110 - 330 - 750 кВ.

Электр белән тәэмин итү системасы көчәнеше энергия трансформациясенең иң аз адымнарын исәпкә алып сайланьрга тиеш. Якындагы вакытка иң максатчан булып 35-110/10 кВ көчәнеш системасы тора.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре таләпләре һәм «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турында 02.06.2006 елдагы Нигезләмәнең 2 бүлеге таләпләре нигезендә башкарырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү жайланмалары һәм электр тапшыру линияләренең торак төзелеше территориясендә урнашкан кабель линияләренә күчү пунктлары ябык типны проектларга кинәш ителә.

2.1.4. Яңаларны проектлау һәм төзү, гамәлдәге жылылык белән тәэмин итү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл жирлеген жылылык белән тәэмин итүнең расланган схемасы нигезендә башкарылырга тиеш.

Жылылык белән тәэмин итү системаларын проектлауны кулланучылар категорияләрен исәпкә алып, «жылылык челтәрләре» СНиП 41-02-2003 таләпләре нигезендә (5 бүлек), Р 54964-2012 «тәңгәлләкне бәяләү. Күчмәсез милек объектларына экологик таләпләр " (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәэмин итү чыганаclarын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарында, жылылык йөкләнеш үзәкләрендә урнаштырырга кинәш ителә.

Жылылык белән тәэмин итү чыганаclarын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәпләүләр белән нигезләнергә тиеш.

СНиП 41-02-2003 «Тепловые сети» (9 бүлек), СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*таләпләренә туры китереп, трассаларны һәм жылылык челтәрләрен салу ысулларын күздә тотарга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү "(12 нче бүлек).

2.1.5. Яңа төзелешләрне проектлау һәм төзү, булганнарын реконструкцияләү һәм үстерү

газ белән тәэмин итү системаларын «Газ-спределитель системалары» СНиП 42-01-2002, «системаларның куркынычсызлыгы кагыйдәләре» ПБ 12-529-03 таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк газ бүлү һәм газ куллану» республика программалары нигезендә Татарстан Республикасын газ белән тәэмин итүнең һәм газлаштыруның генераль схемасы нигезендә торак хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә. Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә зур күрсәткечен кабул итәргә кирәк.

Газ тарату һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ тутыру пунктлары торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, подветренная ягында булырга тиеш.

Газ тарату челтәрендәге газ басымын киметү һәм көйләү өчен газ көйләү (блок яки шкаф) пунктларын проектларга кирәк.

Газорегулятор пункттын район үзәгендә, районның йөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якин урнаштырырга кирәк.

Торак пунктлардагы аерым торучы газорегулятор пунктлар билгеле бер ераклыкта биналарга һәм корылмаларга кадәр булырга тиеш:

газ көйләү пунктына 0,6 МПа-10 метрга кадәр тапшырганда;;

газ басымы вакытында газ көйләү пунктына 0,6 - 1,2 МПа - 15 метр тапшырганда..

2.1.6. Торак пунктларны су белән тәмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәмин итү чыганаclarын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру 30.13330.2012 СП таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш СНиП 2.04.01-85* «эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү» актуальләштерелгән редакциясен, СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.02-84* «су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*. «Шөһәр төзелеше. Шөһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су. Су сыйфаты үзәкләштерелгән эчә торган су системалары өчен гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су системалары куркынычсызлыгын тәмин итүгә гигиена таләпләре», СанПиН 2.1.4.1175-02 " үзәкләштерелгән су сыйфаты өчен гигиена таләпләре. ГОСТ 2761-84* «үзәкләштерелгән хужалык-эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarы"

Халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына тәүлегенә уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су куллануның уртача күрсәткече бер кешегә 200 литр күләмендә кабул ителергә тиеш (эчке суүткәргеч һәм канализация белән жиһазландырылган биналар өчен, ванна һәм жирле су жылыткычлары белән).

Су алу корылмаларын урнаштыру төрен һәм схемасын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су челтэрлэрен божра белэн эшлэргэ кирэк. Су линиялэрен кулланырга рөхсэт ителә:
аварияне бетерү вакытында су белэн тээмин итүгә рөхсэт булганда житештерү ихтыяжларына су бирү өчен;
торбалар диаметры 100 мм дан артмаган хужалык-эчү ихтыяжларына су бирү өчен;
суны янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы ихтыяжларга жиберү өчен, линия озынлыгы 200 метрдан
артмаган янгын сүндерүгә су тотуга бәйсез рәвештә.

Биналарның һәм корылмаларның эчке су челтэрлэре белэн тышкы су челтэрлэрен божралау рөхсэт ителми.

2.1.7. Торак пунктларның канализация системаларын проектлауны СП 30.13330.2012 таләпләре
нигезендә башкарырга кирэк СП 2.04.01-85* «эчке суүткөргеч һәм биналарның канализациясе» актуальләштерелгән
редакциясе, СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.03-85* "Канализация. Тышкы челтэрләр
һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм
авыл жирлекләрен планлаштыру һәм тәзү "(12 нче бүлек). Көнкүреш юынты суларын исәпләп чыгаручы
чагыштырма уртача тәүлеклек су кулланырга, территорияләрне сугаруга һәм яшел үсентеләрне исәпкә алмыйча, тигез
кабул ителә. Территориаль планлаштыру документларын эшлэгәндә авыл торак пунктлары өчен тәүлеклек (бер ел
эчәндә) ташландык суларны агызуны 1 кешегә 150 л/тәүлек күләмәндә кабул итү рөхсэт ителә. Агып төшүче суларның
чистарту корылмалары майданын елның жылы чорында торак пунктның торак төзелешенә мөнәсәбәттә өстенлек итүче
жилләр өчен билгеләнгән яктан су агымы буенча түбәнрәк юнәлештә урнаштырырга кирэк.

2.2. Авыл жирлегә халкының торак пункт чикләрендә урнашкан транспорт объектларында норматив
ихтыяжын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

2.2.1. Торак пунктлар территориясендәге урамнарның һәм юлларның үткөрү сәләте автомобильләштерү
дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә..

Авыл торак пунктлары өчен 2025 елга кадәр исәпләнгән срокка автомобиль кую дәрәжәсен 1000 кешегә тигез
440 автомобиль кабул итәргә кирэк..

2.2.2. Магистраль урамнарда һәм урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр
чикләрендә жайга салынулы хәрәкәт юлларында 200-300 метр аралык белән бер дәрәжәдә жәяүлеләр кичү юлларын
(жир өсте) күздә тотарга кирэк

2.7.3. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасын 400-600 метрга, урта, зур һәм эре авыл торак пунктларының ижтимагый үзәге чикләрендә 300 метрга кабул итәргә кинәш ителә.

2.7.4. 1.19.4. Жирле әһәмиятгә объектларга караган торак пунктлар һәм транспорт объектлары чикләрендәге автомобиль юлларын проектлаштыру СП 42.13330.2011 таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү "(11 бүлек, кушымталар һәм Л).

2.8. Торак төзелеш объектларын урнаштыруга

2.8.1. Торак төзелеш күләмнәрен һәм торак төзелеш төрләрен исәп-хисап күрсәткечләре социаль-демографик ситуацияне һәм халыкның керемнәр дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

2.8.2. Торак төзелеш характеры буенча 11 нче таблицада китерелгән төзелеш төрләре аерылып тора .

Таблица 11

№ п/п	Торак төзелеш төре	Төзелеш характеристикалары
1	Азкатлы торак төзелеш	3 катка кадәр биеклектә индивидуаль утар төзелеш; 3 катка кадәр биеклектә блокланган торак йортлар төзү; 4 катка кадәр биеклектә күпфатирлы торак йортлар төзү
2	Урта катлы торак төзелеш	5-8 катлы күпфатирлы торак йортлар төзү
3	Күп катлы торак төзелеш	9 каттан һәм аннан да югарырак күпфатирлы торак йортлар төзү

Торак төзелеш төрләрен билгеләү, аларны оештыру таләпләрен билгеләү жирдән файдалану һәм авыл жирлегә төзелеш кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

- 2.8.3. Торак пунктларда торак төзүнен норматив параметрлары 7 нче бүлектә урнашкан 42.13330.2011 СНИП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакциясе Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү.»»
- 2.9. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр
- 2.9.1. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү халыкның төрле социаль-демографик төркемнәре ихтыяжларын канәгәтләндерү зарурлыгына туры китереп гамәлгә ашырылырга тиеш.
- 2.9.2. Әлеге объектларны башка шундый объектларның якынлыгын, транспорт элементларын оештыруны исәпкә алып, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары челтәре белән бәйләнештә урнаштыруны күздә тотарга кирәк.
- 2.9.3. Мәдәният объектларын урнаштыру, массакүләм ял итү, ял итү, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләрен күләмен проектлауга бирем нигезендә кабул итәргә кирәк
- 2.9.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын мәгариф мәктәпләре һәм башка уку йортлары, ял һәм мәдәният учреждениеләре спорт объектлары белән бергә алып бару рөхсәт ителә
- 2.10. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр
- 2.10.1. Яна төзелешне тормышка ашырганда телекоммуникацион системаларны, эфир цифрлы телевидениене коллектив кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәк булган яшерен эчке коммуникацияләр буенча элемент челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.
- 2.10.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре майданнарын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 12

№ п/п	Объектның исеме	Участок майданы
1	Почта элементәсе бүлгеге	700 - 1200 кв. метров
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Түгәрәк автоматик телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40 - 100 кв. метров
5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1 - 0,15 га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05 - 0,1 га
7	Тавыш трансформаторы подстанциясе	50 - 70 кв. метров
8	Кабель телевидениесе техник үзеге	0,3 - 0,5 га

1.1.1. Элемтә предприятиеләре биналарын жил ягыннан (өстенлекле юнәлештәге жилләр өчен) күрше предприятиеләргә яки объектларга карата зарарлы, коррозия-актив, күнелсез исле матдәләр һәм тузан чыганагы булган технологик процесслар белән, аларның санитария-саклау зоналарыннан читтә урнаштырырга кирәк

1.1.2. Элемтә линияләрен урнаштыру «элементә линияләре өчен жир бүлеп бирү нормалары " СН 461-74 таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш

1.2. Авыл жирлегә халкының күнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

1.2.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәммин ителгән каты күнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер майданчыкларының кирәкле санын билгеләү өчен контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыкларны саклау нормаларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. . Контейнерларның исәп-хисап күләме ин күп белем чорында калдыкларның туплануына туры килергә тиеш .

1.2.2. Көнкүреш калдыклары жыелу нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2011 таләпләре нигезендә кабул итәргә кирәк СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү " темасына 13 нче таблицада китерелгән.

Тупланган күнкүреш калдыкларының исәп-хисап күләмен әледән-әле (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк